

Ankenævnet for Forsikring

Den 21. august 2024 blev i sag nr. 101316:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren – der er en ejerforening – har tegnet erhvervsforsikring med retshjælpsdækning. I klage af 10/3 2024 har klageren bl.a. anført:

"Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?"

Såfremt det er nødvendigt ønsker vi at kunne gøre brug af vores retshjælpsdækning til at dække eventuelle sagsomkostninger.

...

Kort om sagen og sagsanlægget hos Forsikringsankenævnet:

Vi er en forening ([ejerforening]), som desværre står i klemme mellem to forsikringsselskaber vedrørende retssagshjælpsdækning i en verserende retssag mod [byggefirmaet]. Grunden til, at vi mener, at Ankenævnet for Forsikring bør behandle sagen er, fordi den manglende dækning rammer hele foreningens enkelte medlemmer. Hverken Ejerforeningens nuværende forsikringsselskab Topdanmark eller Ejerforeningens tidligere forsikringsselskab ... vil dække retssagsomkostninger i en verserende sag, som er anlagt ved Byretten i ... af Ejerforeningen mod [byggefirmaet].

Sagsfremstilling:

1. Sagen mod [byggefirmaet] handler om fejl og mangler ved Ejerforeningen ... ('Ejerforeningen') ejendom beliggende ...
2. Ejendommene blev afleveret i 2016.
3. 1-årsgennemgangen blev gennemført af [byggefirmaet], der var repræsenteret af byggesagkyndige, mens Ejerforeningen ikke var repræsenteret af byggesagkyndig. Der blev heller ikke udarbejde en protokol for 1-års-gennemgangen.
4. Der er ikke afholdt 5-års-gennemgang.
5. I år 2021 anmodede Ejerforeningen teknisk rådgiver og bygningskonstruktør, [klagerens tekniske rådgiver] om at udarbejde en sædvanlig vedligeholdelsesplan. I forbindelse med dette arbejde viste det sig, at der var en række forhold, der skulle undersøges nærmere.

6. Det er en forudsætning for udarbejdelse af en vedligeholdelsesplan, at Ejerforeningen har originale 'as built'-tegninger, således at Ejerforeningen og dens tekniske rådgiver kan orientere sig heri og identificere, hvorledes Ejerforeningens bygninger er projekteret, og hvor de forskellige bygningsdele i henhold til tegningsmaterialet er og forefindes.
7. De af Ejerforeningen konstaterede forhold i 2021, viste sig at være:
 - a. Der har i længere tid været utætheder i en række tage i Ejerforeningen, hvorfor der trænger vand ind i bygningerne
 - b. Vindspærreplader i facadepartier
 - c. Belysning i det omkringliggende terræn viste sig i uoverensstemmelse med lokalplanen
 - d. Afrensning af facade
 - e. Defekt varmeanlæg
 - f. Afløb på tag
 - g. Ved senere besigtigelse viste det sig, at der manglede faldsikring på et tag
8. Ejerforeningen rettede talrige gange henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at få forholdene løst og udbedret. Da dette ikke skete, rettede en advokat den 20. juli 2021 henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at facilitere en dialog.
9. Det fremgår af e-mail fra advokatfuldmægtig som tidligere repræsentant for [byggefirmaet] den 23. februar 2022 sendt til ejerforeningen den 23. februar 2022, at [byggefirmaet] ikke havde 'as built'-tegninger i sin besiddelse, uagtet at arkitekter er forpligtede til at opbevare disse, og uagtet af disse tilhører Ejerforeningen.
10. En del af udbedringen kunne imidlertid kun finde sted, såfremt [byggefirmaet] kunne fremskaffe 'as built'-tegninger, således at Ejerforeningen og dennes tekniske rådgiver kunne identificere, hvordan de enkelte bygningsdele var tiltænkt og udført fra begyndelsen.
11. Idet Ejerforeningen i starten af marts 2022 ikke havde modtaget en tilfredsstillende plan for afhjælpning, meddelte Ejerforeningens advokat den 4. marts 2022 på vegne af Ejerforeningen, at Ejerforeningen måtte overveje, hvorvidt sagen kunne løses i mindelighed, såfremt [byggefirmaet] ikke kunne levere en tilfredsstillende plan for afhjælpning inden 14 dage
12. Den 11. marts 2022 meddelte [byggefirmaet], at tegningsmaterialet fortsat ikke fandtes, idet dette skulle 'produceres'.
13. Den 9. maj 2022 fremsendte [byggefirmaets medarbejder] tegningsmateriale, der ifølge [byggefirmaet] udgør 'as built'-materiale, der først på dette tidspunkt var produceret, uagtet at Ejerforeningens bygninger er opført i år 2016.
14. Der har herefter i juli og august 2022 været korrespondance mellem [byggefirmaet], [byggefirmaets rådgiver2] ([byggefirmas] hyrede byggeselskab) og Ejendommens tekniske rådgiver. Det fremgår heraf, at utæthederne i tagkonstruktionen ifølge [byggefirmaets rådgiver2] skyldes [byggefirmaets] 'manglende og utilstrækkelige projektering'. Det fremgår endvidere, at [byggefirmaet] den 1. august 2022 skitserede et afhjælpningsforslag. Det var en betingelse for afhjælpningsforslaget, at Ejerforeningens tekniske rådgivere skulle projektere udbedringen, uden at der forelå fyldestgørende tegningsmateriale fra [byggefirmaets] side. Foreningens tekniske rådgiver gentog, at han ikke ville projektere for [byggefirmaet], og at han ikke ville acceptere fuldt rådgiveransvar ved projektering uden tegninger mv.
15. [Byggefirmaet] har på intet tidspunkt selv fremlagt et afhjælpningsprojekt, eksempelvis af en arkitekt eller ingeniør, der ville projektere afhjælpningen.
16. [Byggefirmaet] har talrige gange forsøgt at afhjælpe mangler ved et medlem blandt Ejerforeningens rækkehuse. Der har været en del e-mailkorrespondance mellem [byggefirmaet] og medlemmet af Ejerforeningen, hvoraf fremgår, at manglerne ved medlemmets tagterrasse ik-

- ke er blevet afhjulpet. Medlemmet har endvidere oplevet, at [byggefirmaets] afhjælpning ikke har fundet sted, da [byggefirmaet] ikke er mødt op på de aftalte tidspunkter.
17. I forsøget på at løse sagen i mindelighed, og da [byggefirmaet] ikke ville udbedre, rettede Ejerforeningen henvendelse til Ejerforeningens tekniske rådgiver med henblik på, at rådgiveren og dennes chef kunne besigtige Ejendommen og redegøre for manglerne på Ejendommen og kapitalisere disse. Der blev i den forbindelse udarbejdet et besigtigelsesnotat.
 18. I januar 2023 var der en betydelig mængde regn i Danmark. Regnmængden forårsagede adskillige forværringer af de i forvejen konstaterede utætheder i tagene.
 19. Besigtigelsesnotatet blev fremsendt til [byggefirmaet], der udbad sig betænkningstid. Den 31. januar 2023 svarede advokatfuldmægtig på vegne af [byggefirmaet], at [byggefirmaet] ville udbedre en del af manglerne, fortsat med henvisning til de tidligere afhjælpningsforslag, hvor udbedring skal projekteres af Ejerforeningens rådgiver.
 20. I et sidste forsøg på at se, om parterne kunne forlige sagen, foreslog Ejerforeningen at mødes om sagen, og mødet blev afholdt den 14. marts 2023
 21. Idet Ejerforeningen og [byggefirmaet] ikke har kunnet nå til enighed valgte Ejerforeningen via advokat at stævne [byggefirmaet] den 23. marts 2023.

Kontakt med Ejerforeningens forsikringsrådgiver [ejerforeningens forsikringsmægler] og nærmere begrundelse for, hvorfor de to forsikringsselskaber ikke dækker, vedlægges som **bilag 1 og bilag 2** (der er tale om korrespondance mellem bestyrelsesmedlemmer, advokat og [ejerforeningens forsikringsmægler]). I bilaget kan man læse nærmere begrundelse for, hvorfor hverken [tidligere forsikringsselskab] eller Topdanmark vil dække evt. retssagsomkostningerne, på trods af at retshjælpsdækning til denne slags sager indgår i begge policer (forsikringspolicerne er vedlagt som **bilag 3 og bilag 4**). Ejerforeningen står desværre i den kedelige situation, at ingen af forsikringsselskaberne vil dække retssagsomkostningerne og dermed kan det i sidste ende føre til, at det går ud over Ejerforeningen, som samtidig vil berøre Ejerforeningens medlemmer.

Vi håber derfor på baggrund af ovenstående gennemgang, at I vil tage vores sag op, selvom der er tale om en Ejerforening, da sagsanlægget hos vedrører hver enkelte af Ejerforeningens medlemmer, da det netop er disse en evt. omkostning vil blive fordelt på."

Selskabet har den 10/4 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"[Ejerforeningen/forsikringstager] har købt erhvervsforsikring med retshjælpsdækning i Topdanmark med virkning fra den 1. september 2022 jf. **Bilag A** (Masterpolice) jf. **Bilag B** (Policeforside for [ejerforeningen]) jf. **Bilag C** (bilag A til policen for [ejerforeningen]).

For retshjælpsforsikringen tilknyttet erhvervsforsikringen gælder vilkår **6394-6** fra august 2006 jf. **Bilag D** jf. bilag C og A.

Sagen er indbragt for Ankenævnet for Forsikring af forsikringstager med påstand om, at Topdanmark skal dække retssagsomkostninger til førelse af retssag mod [byggefirmaet/modparten].

Sagsfremstilling

Vi modtog ansøgning om retshjælpsdækning fra [klagerens advokat] den 23. marts 2023 jf. **Bilag E**.

Den 20. april 2023 besvarede vi henvendelsen fra advokaten, hvor vi desværre måtte meddele afslag på retshjælpsansøgningen, da det var vores opfattelse, at tidspunktet for søgsmålsgrundens opståen lå forud for ikrafttræden af retshjælpsforsikringen jf. **Bilag F**.

Vi har på intet tidspunkt hørt yderligere til sagen før nu, hvor forsikringstager næsten et år senere uden videre har indbragt sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Efter fornyet gennemgang af sagen må vi fastholde vores afgørelse den 20. april 2023, idet det fortsat er vores vurdering, at tidspunktet for søgsmålsgrundens opståen ligger forud for den 1. september 2022.

Vores begrundelse

Udover retshjælpsdækningen i Topdanmark ser det ud til, at forsikringstager også har købt retshjælpsdækning hos [selskab3/retshjælpsselskab 2]

Retshjælpsselskab 2 har altså også realitetsbehandlet selvsamme retshjælpsansøgning indgivet af [ejerforeningens forsikringsmægler] jf. klagens bilag 2.

Af mailtråden i bilag 2 mellem retshjælpsselskab 2 og forsikringsmægler kan vi se, at der i retshjælpsselskab 2 tilsyneladende også blev købt en retshjælpsdækning med ikrafttræden den 1. september 2022 – samme dato som retshjælpsdækningen her i Topdanmark trådte i kraft.

Efter det i bilag 2 oplyste, må forsikringstager derfor have en retshjælpsdækning hos både retshjælpsselskab 2 og Topdanmark, begge med ikrafttræden den 1. september 2022.

Dialogen om retshjælpsdækning til sagen har således i hovedsagen foregået mellem forsikringsmægler og retshjælpsselskab 2.

Retshjælpsselskab 2 har tilsvarende Topdanmark truffet afgørelse om, at søgsmålsgrunden er opstået før dækningens ikrafttræden.

I 6394-6 vilkårenes punkt 9 om forsikringsperioden fremgår det, at:

'Dækningen omfatter kun omkostninger ved tvister, hvor søgsmålsgrunden, dvs. de begivenheder og faktiske forhold, som tvisten udspringer af, er opstået samtidigt med eller efter dækningens ikrafttræden. Det er en betingelse, at søgsmålsgrunden er opstået inden dækningens ophør'

Det fremgår af stævningen, at der i 2021 blev konstateret en række mangler ved de opførte boliger.

Ifølge stævningen blev der bl.a. konstateret

- Utætheder i en række tage
- Indtrængen af vand på grund af mangelfuld tætning omkring dør- og vinduespartier.
- Vindspærreplader i facadepartier

Under punkt 34 i stævningens afsnit C, Anbringender, gøres det gældende, at Ejerforeningens ejendom er behæftet med mangler, herunder i tagkonstruktionen, facaderne og vindspærreplader facadepartier og skure.

Ankenævnet for Forsikring

5.

101316

Det kan heraf udledes, at de påståede mangler, som der nu føres retssag om, omhandler de samme mangelfulde forhold, som blev konstateret tilbage i 2021.

Den aktuelle tvist udspringer af de mangler, som blev fundet i 2021. Det er derfor vores vurdering, at de centrale begivenheder og faktiske forhold, som tvisten udspringer af, går tilbage til 2021.

Efter fast praksis fra Ankenævnet for Forsikring, fastsættes søgsmålsgrunden til det tidspunkt, hvor forsikringstager får kendskab til de faktuelle omstændigheder, der senere måtte danne grundlag for en retssag jf. bl.a. nyere kendelse fra Ankenævnet med nummer: **97459**.

Som det fremgår af ovenstående, er vi er enige i retshjælpsselskab 2's afgørelse. I øvrigt vil vi hen-vise til vores afgørelse den 20. april 2023 jf. bilag F samt til indholdet i afgørelsen fra retshjælps-selskab 2 til forsikringsmægler den 15. maj 2023, fastholdt den 17. maj 2023 jf. klagens bilag 2."

Klageren har i brev af 23/4 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Som det fremgår af vores tidligere skrivelse, har ejerforeningen tegnet forsikringer via forsik-ringsmægler ([ejerforeningens forsikringsmægler]). Det er [ejerforeningens forsikringsmægler], der har bistået ejerforeningen med kontakten til med både Topdanmark og [tidligere forsikrings-selskab]. Det er også derigennem, at ejerforeningen har modtaget afvisning af dækning af evt. sagsomkostninger fra begge forsikringsselskaber.

Det, der undrer ejerforeningen, er, at Topdanmark skriver følgende 'Den aktuelle tvist udspringer af de mangler, som blev fundet i 2021. Det er derfor vores vurdering, at de centrale begivenheder og faktiske forhold, som tvisten udspringer af, går tilbage til 2021' og desuden henviser til, at det er fast praksis i Ankenævnet, at søgsmålsgrunden fastsættes til det tidspunkt, hvor forsikringsta-ger får kendskab til de faktuelle omstændigheder, der senere måtte danne grundlag for en rets-sag.

Hvis ovenstående er fast praksis i Ankenævnet, gør ejerforeningen gældende, at [tidligere forsik-ringsselskab] herefter må dække eventuelle retssagsomkostningerne. Det er ejerforeningens op-fattelse, at retstillingen på baggrund af ovenstående må være, at enten Topdanmark eller [tidlige-re forsikringsselskab] skal dække eventuelle retssagsomkostningerne.

Formålet med sagsanlægget i Ankenævnet er netop, at både Topdanmark og [tidligere forsikrings-selskab] har afvist dækningen af retssagsomkostninger under henvisning til netop tidspunktet for søgsmålsgrundens opståen, hvorfor ejerforeningen også har oprettet to sagsnumre, 101316 og 101317. Bemærk, at Topdanmark og [tidligere forsikringsselskab] lægger to forskellige tidspunkter for søgsmålsgrunden til grund for deres afvisninger af dækning.

For god ordens skyld kan det nævnes, at ejerforeningen alene har interesse i, at de eventuelle retssagsomkostninger bliver dækket, hvis det bliver aktuelt, og dermed er det også underordnet, hvilket forsikringsselskab står for dækningen."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Det fremgår af klage-rens advokats stævning af 23/3 2023:

"B SAGSFREMSTILLING:

1. Denne sag handler om fejl og mangler ved [ejerforeningens] ('Ejerforeningen') ejendom beliggende
2. Som **bilag 1** fremlægges eksempel på købsaftale. Det fremgår heraf, at ... (nuværende [byggefirma]) udviklede Ejendommen og opførte bygningerne herpå og solgte disse til medlemmerne af Ejerforeningen.
3. Ejendommen blev afleveret i 2016.
4. Der blev aldrig udarbejdet en afleveringsprotokol.
5. 1-årsgennemgangen blev gennemført af [byggefirmaet], der var repræsenteret af byggesagkyndige, mens Ejerforeningen ikke var repræsenteret af byggesagkyndig. Der blev heller ikke udarbejdet en protokol for 1-års-gennemgangen.
6. Der er ikke afholdt 5-års-gennemgang.
7. I år 2021 anmodede Ejerforeningen teknisk rådgiver og bygningskonstruktør [klagerens tekniske rådgiver] om at udarbejde en sædvanlig vedligeholdelsesplan. I forbindelse med dette arbejde viste det sig, at der var en række forhold, der skulle undersøges nærmere.
8. Det er en forudsætning for udarbejdelse af en vedligeholdelsesplan, at Ejerforeningen har originale 'as built'-tegninger, således at Ejerforeningen og dens tekniske rådgiver kan orientere sig heri og identificere, hvorledes Ejerforeningens bygninger er projekteret, og hvor de forskellige bygningsdele i henhold til tegningsmaterialet er og forefindes.
9. De af Ejerforeningen konstaterede forhold, viste sig at være:
 - Utætheder i en række tage, herunder i lejlighed ...
 - Der har i længere tid været utætheder i en række tage, hvorfor der trænger vand ind i bygningerne
 - Vindspærreplader i facadepartier
 - Vindspærrepladerne i tagbeklædningen viste sig mangelfulde, hvilket reducerer levetiden for bygningsdelen (de organiske facadepartier) med risiko for at påvirke indeklima grundet svigt i konstruktionen har mærkbar betydning for bygningernes indeklima
 - Belysning i terræn
 - Belysning i terræn viste sig i uoverensstemmelse med lokalplanen
 - Afrensning af facader
 - Defekt varmeanlæg
 - Afløb på tage
 - Ved senere besigtigelse viste det sig, at der manglede faldsikring på et tag
- ...
12. Ejerforeningen rettede talrige gange henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at få forholdene løst. Da dette ikke skete, rettede advokat ... den 20. juli 2021 henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at facilitere en dialog. Henvendelsen fremlægges som **bilag 3**.
13. Som **bilag 4** fremlægges notat af 4. oktober 2021, ligeledes udarbejdet af [byggefirmaets rådgiver1], hvor [byggefirmaets rådgiver1] uddyber årsagerne til den mangelfulde tætning omkring dør- og vinduespartier.
- ...
21. Idet Ejerforeningen i starten af marts 2022 ikke havde modtaget en tilfredsstillende plan for afhjælpning, meddelte [klagerens advokat] den 4. marts 2022 (del af bilag 5) på vegne af Ejerforeningen, at Ejerforeningen måtte overveje, hvorvidt sagen kunne løses i mindelighed, såfremt [byggefirmaet] ikke kunne levere en tilfredsstillende plan for afhjælpning inden 14 dage.
- ...

Ankenævnet for Forsikring

7.

101316

C ANBRINGENDER:

...

38. Det bestrides som irrelevant for forældelsesspørgsmålet, hvornår manglerne blev opdaget, og om der blev reklameret herfor. Det gøres til støtte herfor gældende, at Ejerforeningens krav støttes på [byggefirmaet] afhjælpningspligt, og at forældelsen tidligst kan regnes fra den 1. august 2022, hvor [byggefirmaet] meddelte, at [byggefirmaet] ikke ønskede af udbedre manglerne, jf. bilag 10 og 11."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"9 Forsikringsperioden

Dækningen omfatter kun omkostninger ved tvister*, hvor søgsmålsgrunden, dvs. de begivenheder og faktiske forhold, som tvisten* udspringer af, er opstået samtidig med eller efter dækningens ikrafttræden. Det er en betingelse, at søgsmålsgrunden er opstået inden dækningens ophør."

Nævnet udtaler:

Klageren – der er en ejerforening – har tegnet erhvervsforsikring med retshjælpsdækning fra 1/9 2022. Den 21/3 2023 anmodede klagerens advokat om retshjælpsdækning. Selskabet afviste at yde retshjælpsdækning med henvisning til, at tidspunktet for søgsmålsgrundens opståen lå forud for, at retshjælpsforsikringen trådte i kraft.

Klageren ønsker retshjælpsdækning til en retssag mod et byggefirma på grund af fejl og mangler ved rækkehusene bygget i 2016. Klageren har oplyst, at ejerforeningens tekniske rådgiver i 2021 blev bedt om at udarbejde en vedligeholdelsesplan, og at der i den forbindelse blev fundet en række fejl og mangler. Klageren har anført, at parterne ikke kunne nå til enighed om udbedring, hvorfor byggefirmaet blev stævnet den 23/3 2023, og at retshjælpsforsikringen på stævningstidspunktet var tegnet i det indklagede selskab.

Selskabet har anført, at der i 2021 blev konstateret fejl og mangler ved rækkehusene, og at retssagen omhandler de samme mangelfulde forhold, som blev konstateret tilbage i 2021. Selskabet har anført, at det er fast praksis, at søgsmålsgrunden fastsættes til det tidspunkt, hvor forsikringstager får kendskab til de faktuelle omstændigheder, der senere måtte danne grundlag for en retssag.

Ankenævnet for Forsikring

8.

101316

Det fremgår af klagerens stævning, at "i år 2021 anmodede Ejerforeningen teknisk rådgiver og bygningskonstruktør [klagerens tekniske rådgiver] om at udarbejde en sædvanlig vedligeholdelsesplan. I forbindelse med dette arbejde viste det sig, at der var en række forhold, der skulle undersøges nærmere. ... Ejerforeningen rettede talrige gange henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at få forholdene løst. Da dette ikke skete, rettede advokat ... den 20. juli 2021 henvendelse til [byggefirmaet] med henblik på at facilitere en dialog. ... Idet Ejerforeningen i starten af marts 2022 ikke havde modtaget en tilfredsstillende plan for afhjælpning, meddelte [klagerens advokat] den 4. marts 2022 (del af bilag 5) på vegne af Ejerforeningen, at Ejerforeningen måtte overveje, hvorvidt sagen kunne løses i mindelighed, såfremt [byggefirmaet] ikke kunne levere en tilfredsstillende plan for afhjælpning inden 14 dage. ... Det bestrides som irrelevant for forældelsesspørgsmålet, hvornår manglerne blev opdaget, og om der blev reklameret herfor. Det gøres til støtte herfor gældende, at Ejerforeningens krav støttes på [byggefirmaet] afhjælpningspligt, og at forældelsen tidligst kan regnes fra den 1. august 2022, hvor [byggefirmaet] meddelte, at [byggefirmaet] ikke ønskede af udbedre manglerne, jf. bilag 10 og 11".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 9, at "dækningen omfatter kun omkostninger ved tvister, hvor søgsmålsgrunden, dvs. de begivenheder og faktiske forhold, som tvisten udspringer af, er opstået samtidig med eller efter dækningens ikrafttræden".

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets afgørelse, idet den væsentligste årsag til tvisten er opstået, før forsikringen trådte i kraft den 1/9 2022.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af stævningen, at der i 2021 blev konstateret en række fejl og mangler ved de opførte rækkehuse, og at retssagen omhandler disse fejl og mangler.

Nævnet bemærker, at ejerforeningen var bekendt med, at byggefirmaet ikke ville udbedre manglerne inden retshjælpforsikringen trådte i kraft den 1/9 2022, idet det i stævningen er

Ankenævnet *for* Forsikring

9.

101316

gjort gældende, at forældelsen tidligst kan regnes fra den 1/8 2022, hvor byggefirmaet meddelte, at byggefirmaet ikke ønskede af udbedre manglerne.

Det, som klageren i øvrigt har anført, føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings'.

Peter Thønnings